

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS ĮSTATYMO
NR. I-657 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-863**

2022 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. gruodžio 22 d. sprendimo Nr. SV-S-341 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 2 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-863 (toliau – Įstatymo projektas), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui jį tobulinti, atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atkreiptinas dėmesys į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotą praktiką, kurioje konstatuota, kad vien neturtinės teisės ar vertybės pažeidimas *ex facto* (pagal faktą) nereiškia ir neturtinės žalos padarymo, t. y. neturtinei žalai dėl neturtinių vertybių pažeidimo atlyginti būtina konstatuoti visas civilinės atsakomybės sąlygas (neteisėti veiksmai, priežastinis ryšys, kaltė ir žala) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. liepos 1 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-205-313/2020; Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. vasario 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-55-248/2018). Neturtinės žalos atlyginimas gali būti priteistas, jeigu įrodyta, kad neturtinė žala padaryta – asmuo patyrė fizinį skausmą, dvasinius išgyvenimus, dvasinį sukrėtimą, emocinę depresiją, pažeminimą, pablogėjo reputacija, sumažėjo bendravimo galimybės ar kt. (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.250 straipsnio 1 dalis). Pažymėtina, kad neturtinė žala nėra bet koks, net menkiausias laipsnis asmeniui padarytas neigiamas poveikis. Jis turi sukelti ne vienkartinį ar trumpalaikį išgyvenimą ar emocijas arba sudaryti kliūtis, kurios nėra sudėtingos ar nesunkiai įveikiamos. Neturtinė žala konstatuojama tada, kai ją darantys veiksmai ar veiksniai yra pakankamai intensyvūs, o ne mažareikšmiai ar smulkmeniški, kai jie yra nepriimtini teigiamos reputacijos ar asmens gero vertinimo požiūriu ir gali būti įvertinti pinigais, atsižvelgiant į pažeidžiamų vertybių pobūdį, pakenkimo intensyvumą, trukmę (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. gegužės 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-337/2006). Įstatymo projekte siūloma pareiga vartojimo ginčus ne teismo tvarka nagrinėjančioms institucijoms spręsti klausimus dėl neturtinės žalos atlyginimo vartotojams gali sukelti nepagrįstą vartotojų lūkestį, kad kiekvienu atveju sprendžiant vartojimo ginčą dėl vartotojo teisių pažeidimo vartojimo ginčus nagrinėjanti institucija turėtų spręsti klausimą ir dėl neturtinės žalos atlyginimo. Siekiant nesukelti nepagrįstų vartotojų lūkesčių dėl neturtinės žalos atlyginimo ir atsižvelgiant į Civilinio kodekso 6.250 straipsnio 2 dalį, siūlytina Įstatymo projekte nurodyti, kad vartojimo ginčus nagrinėjanti institucija dėl vartotojo patirtos neturtinės žalos turi spręsti vadovaudamasi Civilinio kodekso nuostatomis.

2. Atsižvelgiant į platų galimų vartotojo reikalavimų dėl jo teisių ir interesų gynimo spektrą ir siekiant neapriboti galimybės dėl bet kokio vartotojo pareiškiamo reikalavimo spręsti ne teismo tvarka, siūlytina Įstatymo projektu keičiamo Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 22 straipsnio 6 dalį išdėstyti taip:

„6. Vartojimo ginčus nagrinėjančios institucijos nagrinėja visus vartotojų reikalavimus, kylančius iš vartojimo teisinių santykių, dėl kurių gali būti sprendžiama teisme, įskaitant turtinės ir (ar) neturtinės žalos atlyginimo, taip pat netesybų klausimus. Sprendžiant turtinės ir (ar) neturtinės žalos atlyginimo klausimus, taikomos Civilinio kodekso nuostatos dėl civilinės atsakomybės.“

Ministras Pirmininkas

Teisingumo ministras